

فرزند خالق «همسایه‌ها» می‌گوید:
خانه «احمد محمود»
را برای فروش
می‌گذارم

تخریب بدون هراس
بنای ثبتي در قلب پایتخت
چه کسانی امنیت عاملان تخریب خانه
«امین لشکر» را تأمین کرده‌اند؟

سه پژوهشگر با بررسی بازار پرندگان خلیج فارس تهران
آن را پوششی برای تجارت غیرقانونی حیات وحش عنوان کردند

بازار قاچاق وانقراض

یادداشت |

می‌آیند، خراب می‌کنند می‌روند

اسمیه ایمانیان

روزنامه‌نگار

یک روز نامش را طرح «امنیت اجتماعی و جمع‌آوری معنادان» گذاشتند، روز دیگر گفتند قرار است در بافت تاریخی «خانه‌های خالی از سزیگ» داشته باشیم، یک روز قصد کردند «خانه‌های مجردی» را حذف کنند، روز دیگر به تخریب‌های بی‌دربیی در بافت تاریخی نام طرح «انضباط شهری» دادند و حالا به بهانه دیگری که هنوز صدایش درنیامده، یکی دیگر از بناهای تاریخی باقیمانده در پامنار را تخریب کردند.

اکنون مخروبه‌های ۲۰ساله کوچه پس‌کوچه‌های پامنار و بن‌بست‌های ته‌نشین‌شده زیر چرخ لودرها، هممانی تازه دارند؛ خانه «امین‌لشکر» که تاریخ هم با آن سر لچ داشت و طول کشید تا اسناد تاریخی نام اصلی آن را رو کنند، هم زیر چرخ لودرها فروریخت.

هر چند در طول سال‌های گذشته هر از چند گاهی حرف‌شان این بود که زمین صاف شده از خانه‌های قاجاری این منطقه رایه پاکیزنگ تبدیل می‌کنند و به‌مرور همسایه‌ها همین طرح را به‌صورت محلی اجرا کردند، اما دست‌کم نشانه‌های قاجاری در گچ‌برج‌ها و نقاشی شومینه‌ها و طاقچه‌های باقیمانده پشت دیوار خانه امین‌لشکر باقی بودند برای درس عبرت آیندگان. اما آنها هم با آخرین حرکت لودرها در این منطقه زیاد دوام نیاوردند و کار آنها هم یکسره شد و هر چه که از تاریخ در انتهای پیچ «کوچه آقاموسی» در محله پامنار به‌جای مانده بود، از صفحه روزگار محو شدند؛ درواقع زحمت معتادان کم شد!

در طول همه این سال‌ها چند خانه در همین محدوده شانس زنده ماندن پیدا کردند؛ آنها که با پیچیدن خبر حضور معماران و شهرسازان در منطقه ۱۲ تهران و بافت تاریخی پامنار نفسی تازه کشیدند. هر چند آن طرح اصلی اجرایی نشد، اما «بهروز مریاغی»، معمار و مترمگر تنها کسی بود که پای محراب خیر باقی ماند و با وجود نهاییی نشدن طرح، با چند دوست هنرمند خود، تلاش کردند سهم خود را برای تاریخ تهران بردارند. آنها نخست یک خانه را برای استقرار به‌مرور چندین خانه دیگر از جمله خانه کودکی‌های خالق قصه‌های مجید را زنده کردند و همان شد که دیگر همسایه‌های کوچه آقاموسی هم دست به کار شدند، به‌جز آنها که شهرداری می‌توانست لودر به داخل آنها راه بدهد.

تا همین چند سال قبل که تصاویر ستون‌های سربه فلک کشیده و گچ‌بری‌های خانه در فضای مجازی دست‌به‌دست می‌شد، نامش را گذاشته بودند «شکوه‌السلطنه»، هم‌نام همسر عقدی ناصرالدین‌شاه و مادر مظفرالدین‌شاه که می‌گفتند در اواخر عمر در آن خانه زندگی می‌کرد، حتی همان نام هم به‌مرور به رسانه‌ها راه پیدا کرد، اما سرانجام نقشه‌های ثبت‌شده در اسناد قدیمی راه را به پژوهشگران نشان دادند. یکی از مهم‌ترین شواهد این ادعا نقشه عبدالغفار میربوط به سال ۱۳۰۹ قمری عنوان شد و سرانجام مریاغی نام اصلی خانه را رو کرد و همان شد که به نام «امین‌لشکر» ثبت شد. امین‌لشکر که درواقع نام آن «امین‌لشکر قهرمان میرزا» بود تا سال ۱۳۰۸ زنده بود و طبق نوشته عبدالغفار ممکن است او در همین خانه زندگی کرده باشد وشاید اصلاً تا پایان عمر در این خانه مانده باشد.

حدود شش سال قبل شهرداری این خانه را از آخرین مالک آن به نام «محبوب» خرید، نیمی از پول را پرداخت کرد و نیم دیگر را قرار شد پیمانکار شهرداری در قدم اول پرداخت کند تا به‌مرور شهرداری مالکیت خود را بر این بنا کامل کند. اما شواهد امروز می‌گویند نه‌تنها شهرداری خانه را نخزیده، بلکه لودرها با مجوز یا بدون مجوز در هر صورت راه به خانه پیدا کرده‌اند، خانه‌ای که حتی معتادان هم برای رفتن به داخل باید از روی دیواری بیش از یک‌متری بالا می‌رفتند.

حتی بیستم آذر امسال کارزاری تشکیل شد تا مطالبه عمومی، رسیدگی و مرمت این بنای تاریخی در دست‌وکار قرار گیرد و از هرگونه دخل و تصرف در آن جلوگیری شود، حتی از نهادهای مسئول، از جمله وزارت میراث‌فرهنگی و یادستانی خواسته شده در مقام صیانت از حقوق عامه برخیزند، اما هیچ‌کدام راهی برای جلوگیری از ورود لودرها به این خانه نبودند، هر چند شهردار منطقه ۱۲ تهران ساعاتی بعد از انتشار خبر آغاز تخریب خانه از توقف کار توسط مراجع قضایی خبر داد.

«محمد آیینی»، شهردار منطقه ۱۲ تهران، به رسانه‌ها گفته «در برنامه مرمت شهرداری از طریق شرکت توسعه و تجهیز فضاهای فرهنگی، قرار بود به‌زودی عملیات مرمت خانه آغاز شود. بنابراین، موضوع تخریب از طریق مراجع قضائی پیگیری می‌شود و همه اقدامات قانونی لازم برای بازگرداندن بنا به وضع سابق و جلوگیری از تکرار چنین رخدادهایی انجام می‌شود.» اما این دستور توقف و اقداماتی که باز هم فقط قول داده شده‌اند، کجا و طرح‌هایی که قرار بود روزی راه نجات و احیای این خانه را هموار کنند، کجا؟!

تخریب‌شدهای پامنار

چه کسانی امنیت عاملان تخریب خانه «امین‌لشکر» را تأمین کرده‌اند؟

تخریب بدون هراس بنای ثبتی در قلب پایتخت

اپیام ما «**عمارت امین‌لشکر**» یکی از بناهای شاخص باقیمانده از عصر قاجار در محله עודلجان در روز روشن در قلب بافت تاریخی تهران تخریب شد. **میراث‌فرهنگی و شهرداری تهران در حالی نسبت به این موضوع ابراز بی‌اطلاعی می‌کنند که سال‌هاست فعالان میراث‌فرهنگی درباره وضعیت این بنای ثبت‌ملی‌شده و تخریب عمدی و تدریجی آن هشدار می‌دهند، اما انفعال و مماشات این دو نهاد که یکی مالک بخشی از بنا و دیگری متولی حفاظت از آن به‌عنوان یک اثر ملی است، تا جایی پیش رفت که ماشین‌های تخریب با خیالی آسوده در روز میانی هفته، آن را تخریب کردند. فعالان میراث‌فرهنگی با تشکیل کارزاری، خواهان پیگیری قضائی موضوع و مجازات تمامی عاملان و پانیان این تخریب هستند. شهرداری تهران و میراث‌فرهنگی از پیگیری حقوقی می‌گویند. اما پیشینه موضوع حقایق دیگری را بیان می‌کند. این تخریب محک دیگری برای ضمانت اجرای قوانین حوزه میراث‌فرهنگی است. آیا متخلفان مجازات خواهند شد؟ آیا طبق قانون بنا عین‌به‌عین بازسازی می‌شود؟ تجربه تا امروز نشان داده که پاسخ تمام این سؤالات منفی است.**

آنچه که سال‌ها با پیگیری کنشگران میراث‌فرهنگی شهامت تخریب یکباره بنای ثبت‌ملی امین‌لشکر را نداشتند، بالاخره روز سه‌شنبه، دوم دی‌ماه، بنا را تخریب کردند تا بار دیگر قدرت نهادهای نظارتی و اراده حفاظت از بناهای تاریخی توسط متولیان میراث رازیر سؤال بیزند. بنایی که نیمی از آن در تملک شهرداری تهران و نیمی دیگر در اختیار شخص حقیقی است، به‌سادگی از سر راه سوداگران برداشته شد. شهردار منطقه ۱۲ تهران تنها به بیان اینکه تخریب‌گران را شناسایی و مجازات می‌کند، بسنده کرده. میراث‌فرهنگی می‌گوید طبق قوانین ناظر بر حفاظت از آثار ثبت ملی، در حال پیگیری موضوع است. اما همه می‌دانیم این بنا سال‌هاست حال خوشی ندارد و بارها فریاد کنشگران و رسانه‌ها درباره وضعیت آن فریاد کشیدند اما کسی گوش شنوایی برای این فریادها نداشته است.

به زبان قانون

همیشه بعد از تخریب‌هایی که در حوزه میراث‌فرهنگی اتفاق می‌افتد، مسئله برخورد‌های قانونی مطرح می‌شود، اما هر بار ضعف در اجرای قانون کفه سنگین‌تر ترازو را تصاحب می‌کند.

مروری بر قوانین فصل مربوط به تخریب اموال تاریخی فرهنگی در قانون مجازات اسلامی نشان می‌دهد قانونگذار در مواد ۵۵۸ تا ۵۶۹ قانون مجازات اسلامی به مسئله تخریب اموال و بناهای تاریخی پرداخته؛ قوانینی که در مورد حفاظت از ابنیه تاریخی صراحت دارند. اما مسئله در وضعیت موجود میراث‌فرهنگی کشور، نبود قانون نیست، بلکه اجرا نشدن آن است. در ماده ۵۵۸ آمده: «هر کس به تمام یا قسمتی از ابنیه، اماکن، محوطه‌ها و مجموعه‌های فرهنگی تاریخی یا مذهبی که در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است یا تزئینات، ملحقات تأسیسات، اشیا و لوازم و خطوط و نقوش منسوب یا موجود در اماکن مذکور، که مستقلاً نیز واجد حیثیت فرهنگی-

از بنا را در سال ۱۳۹۷ تملک کرد، اما ما از سال ۱۴۰۰ وضعیت بنا را رصد و تلاش کردیم در مورد آن اطلاع‌رسانی کنیم. پیگیری‌های کنشگران باعث شد بنا در سال ۱۴۰۲ ثبت ملی شود. سنتوری و تاج بنا تا همین چند سال پیش سالم بود، اما به‌مرور تخریب شد و ستون‌هایش هم همین‌طور. تا همین دو هفته پیش علاقه‌مندان میراث، پیگیر وضعیت خانه امین‌لشکر بودند و نکته اینجاست که دقیقاً تخریب بنا بعد از این پیگیری‌ها و برگزاری نشست تخصصی در مورد این بنا، صورت گرفته.» او معتقد است پیگیری قضائی باید باجدیت دنبال شود.

ساعاتی پس از تخریب عمارت امین‌لشکر کنشگران میراث‌فرهنگی با راه‌اندازی کارزاری خطاب به رئیس قوه قضائیه، وزیر میراث‌فرهنگی، رئیس سازمان بازرسی کل کشور و رئیس شورای شهر تهران، خواستار «برخورد قاطع قضائی با عاملین تخریب اثر ثبت ملی عمارت امین لشکر تهران» شدند.

«محمدمهدی کلانتری»، نویسنده این کارزار و دبیر پویش ملی نجات بناها، محوطه‌ها و بافت‌های تاریخی ایران که اوایل آذرماه نشستی تخصصی برای بررسی وضعیت این بنا برگزار کرد، به «پیام ما» می‌گوید: «از سه سال پیش پرونده این بنا به پرونده‌هایی که توسط پویش پیگیری می‌شود، اضافه شد. از اوایل سال ۱۴۰۲ تا امروز پنج بار از بنا بازدید داشتیم و گزارش تصویری تهیه کردیم و هر بار شاهد بودیم که بنا بیشتر تخریب شده. اول تاج و سنتوری بنا تخریب شد، ستون‌ها به‌مرور تخریب شد و حالا هم شاه‌نشین. در این بازدیدها متوجه شدم تخریب‌های این بنا تعدمی است، مشخص بود ستون تعدماً کشیده و تخریب شده و این روند ادامه داشت تا به‌مرور چیزی از بنا باقی نماند. هرچند برخی دوستان معتقد بودند بنا فرسوده و خودبه‌خود از هم گسیخته می‌شود.» او معتقد است شهرداری هر از گاهی بخش‌هایی از بنا را عامدانه و مخفیانه تخریب می‌کرد، اما دیگر نتوانست مخفیانه این کار را انجام دهد.

کلانتری به تملک بنا توسط شهرداری اشاره می‌کند و می‌گوید: «قصد شهرداری وقت این بود که این بنا مرمت و تبدیل به فضای فرهنگی شود. اما در دوره مدیریت جدید شهری به‌کلی رویکردها تغییر کرد. حتی یکسری از بناهایی که تبدیل به فضای فرهنگی شده بود، تعطیل شد. از جمله عمارت کاظمی در עודلجان. این بنا گالری و دفتر بافت تاریخی بود، اما سه سال است که تعطیل شده.» او به اظهارات شهردار منطقه ۱۲ تهران اشاره می‌کند و می‌گوید: «این تغییر رویکرد تا جایی مشهود است که شهردار فعلی منطقه ۱۲ تهران به‌کلی به بافت تاریخی اعتدادی ندارند و در تعبیر «بافت فرسوده» استفاده می‌کند. بعد از تخریب عمارت امین‌لشکر هم گفتند ما برای بافت فرسوده برنامه‌هایی داشتیم و این بنا هم جزو برنامه تخریبی نبوده و قرار بود مرمت شود و ما با تخریب‌کنندگان برخورد می‌کنیم. سؤال اینجاست که این بنا مگر متعلق به شهرداری نیست؟ یعنی افراد دیگری نشسته‌اند پشت بابکت و ملک متعلق به شهرداری را تخریب کرده‌اند؟ چه کسی چنین انگیزه‌ای دارد؟» به‌باور او، نگاه مدیریت شهری تهران در حال حاضر توسعه‌امکن فرهنگی و تاریخی و یا مرمت و احیای این بناها نیست. نگاه صرفاً تخریب و نوسازی است. این را می‌شود در مجوزهایی که شهرداری صادر می‌کند، در همین منطقه ۱۲، به‌وضوح مشاهده کرد.

کلانتری معتقد است میراث‌فرهنگی باید باجدیت پیگیری قضائی انجام دهد. اگر درمورد تخریب این عمارت برخورد جدی صورت گیرد، می‌تواند بازدارنده باشد؛ «واحد حقوقی میراث‌فرهنگی باید پیگیری قضائی کند. اگر در این زمینه مماشات کند و جدیت نداشته باشد، دستگاه قضائی ممکن است اصلاً به موضوع ورود نکند. مطالبه اصلی ما از سمت وزارت میراث‌فرهنگی انجام شود. شورای شهر هم باید شهرداری را بازخواست کند که چرا یک بنای ثبت ملی تخریب را کرده است.» او اما معتقد است تمام اینها درصورتی به نتیجه می‌رسد که مسئله تحت‌تأثیر روابط پنهان و فشارها قرار نگیرد.

میراث‌فرهنگی: شهرداری پاسخی به ما نداده است

میراث‌فرهنگی و شهرداری در حفاظت از عمارت امین‌لشکر کوتاهی کرده و تمام هشدارها را نادیده گرفته‌اند. شاید تنها اقدام قابل دفاع از سوی این نهادها، تملک و ثبت ملی این عمارت باشد که آن‌هم ضامن حفظ بنا نبود.

«مرتضی ادیب‌زاده»، معاون میراث‌فرهنگی استان تهران،

درباره تخریب این بنا به «پیام ما» می‌گوید: «به‌محض اطلاع از تخریب بنا، یگان حفاظت میراث در محل حاضر شد. موضوع را بررسی و پیگیری کردیم، اما شهرداری هنوز پاسخ مکتوبی به ما نداده است. باین‌حال، اداره میراث‌فرهنگی اقدامات حقوقی را براساس شرح وظایف و طبق قوانین ناظر بر آثار ثبت ملی، انجام داده است.»

ادیب‌زاده درباره اینکه چرا میراث‌فرهنگی تا این اندازه هشدارها را در مورد وضعیت بنا و تخریب تدریجی آن نادیده گرفت تا این بنا تخریب شود، می‌گوید: «ما در مورد وضعیت بنا با شهرداری مکاتبه کردیم. شهرداری هم اعلام کرده بود اعتبارات لازم را برای مرمت بنا مصوب کرده؛ اما طرحی به‌صورت مکتوب به میراث‌فرهنگی ارائه نکرده بودند.» به‌گفته او، این بنا مستندسازی شده است و باید عین‌به‌عین زیر نظر میراث‌فرهنگی بازسازی شود و تأکید می‌کند: «صرف نظر از مالکیت بنای ثبتی، اثر ثبت ملی تحت حفاظت قوانین است و باید مالکان از قانون تمکین کنند و در راستای حفاظت از بنا اقدام کنند.»

شهرداری: تخریب متوقف شد

روز چهارشنبه «محمد آیینی»، شهردار منطقه ۱۲، در گفت‌وگو با ایسنا درباره تخریب این عمارت گفت: «حضور به‌موقع نیروهای شهرداری و میراث‌فرهنگی موجب توقف عملیات تخریب شد.» هرچند تصاویر حقیقت دیگری را بازگو می‌کنند و به‌نظر می‌رسد توقف تخریب، نوشدارو بعد از مرگ سهراب باشد، اما شهردار تأکید دارد: «این بنا در برنامه مرمت شهرداری از طریق شرکت توسعه و تجهیز فضاهای فرهنگی قرار داشت و قرار بود به‌زودی عملیات مرمت آن آغاز شود. توقف تخریب و آغاز روند قانونی، فرصتی خواهد بود تا این بنا با مرمت اصولی دوباره به حیات فرهنگی و تاریخی خود بازگردد.»

میراث مارکوف و لرزاده

عمارت امین‌لشکر حالا پس از تخریب، سوژه وعده‌دادن مسئولان شهرداری و معماران تاریخی بنای مهمی است. یکی از مجلل‌ترین بناهای قاجاری پایتخت که معماران بزرگی در ساخت آن نقش داشته‌اند.

«داریوش شهبازی»، تهران‌پژوه و نویسنده دائرةالمعارف «تهران‌نامه» درباره این بنا که پی اولیه‌اش در عصرناصری ریخته شد، سال‌ها پیش به همشهری گفته: «خانه امین‌لشکر در ابتدا راهی به میدان توپخانه نداشت، اما امین‌لشکر مبلغی به ناصرالدین‌شاه پرداخت کرد تا اجازه دهد یک ایوان مشرف به میدان توپخانه بسازد. مهندس شتاقی ایوان این خانه را با گچ‌بری و تجملات بسیار تزئین کرد و یک درو به میدان توپخانه باز شد. خانه امین‌لشکر گچ‌کاری و آینه‌کاری و کاشی‌کاری‌های چشم‌نوازی دارد، اما عمده شهرتش را مدیون استحکامی است که به‌واسطه پایه‌ریزی صحیح و اصولی بود کرد و جزو مستحکم‌ترین خانه‌های تاریخی تهران به حساب می‌آید.»

شهبازی درباره خانه‌ای که دیگر نیست، گفته: «بخش‌هایی از خانه امین‌لشکر توسط «نیکلای مارکوف» معمار مشهور روسی و بخش‌های دیگری توسط «آرچیبالد اسکات»، معمار انگلیسی، ساخته شده و استاد لرزاده هم طراحی آنرا کرد و سردرهای خانه را در دوره پهلوی اول برعهده داشته است. نکته دیگر این است که بخش‌هایی از این خانه معماری رومی دارد و بخش‌های دیگری به سبک معماری ایرانی و مثل مسجد سه‌سپه‌لار با کاشی‌کاری

معمرق و مقرنس‌کاری و کاسه‌سازی تزئین شده و چند بادگیر هم برای این خانه طراحی شده بود که احتمالاً به‌همراه بخش‌های دیگر این خانه تاریخی تخریب شده است.»

تخریب عمارت امین‌لشکر فقط حذف یک بنای قاجاری از حافظه شهر نیست؛ که تلنگری است برای نظام حفاظت از میراث‌فرهنگی در کشور. بنایی که آتقدر به حال خود رها شده که در روز روشن تخریب می‌شود، به‌خوبی بیانگر وضعیت موجود در حفاظت است.

حالا در مرحله‌ای هستیم که دیگر با بیانه و اظهار تأسف نمی‌توان از کنار تخریب یک اثر ملی گذشت. اگر در این

پرونده عاملان تخریب شناسایی نشوند، مجازات نشوند و الزام قانونی بازسازی عین‌به‌عین بنا اجرا نشود، عمارت امین‌لشکر فقط یک قربانی نخواهد بود؛ بلکه به الگویی زنائی که در شرایط بدی هستند. این قانون در روابط بین زنان و مردان که به‌هرحال یک قرارداد دوطرفه دارند، مداخله می‌کند. اگر قرار به مداخله است، باید حتماً طبق به زن داده شود. حالا پیشنهادهای دیگری هم در این بحث مطرح شده و به کمیسیون ارجاع شده‌که امیدواریم دوستان کمیسیون مصوبه را اصلاح کنند و تغییر دهند.»

بهروزآذر افروز: «ما همه تلاش خود را برای بهبود این مصوبه خواهیم کرد، ولی درنهایت بازنگر اصلی ما بنیستم وبار اصلی حل

این موضوع به‌عهده مجلس و نمایندگان محترم است.» در همین حال «هفتمه فرهنگدینور»، رئیس شورای فرهنگی اجتماعی زنان، نیز از مخالفت قوه قضائیه با این طرح خبر داد و گفت: «دولت و قوه قضائیه مخالف طرح مجلس برای کاهش سقف کفبری اجرای مهریه به ۱۴ سکه هستند. دوستانی که این موضوع را مطرح کرده‌اند، عمدتاً به این استناد می‌کنند که می‌خواهند حسن‌زدایی کنند. تعداد زندانیان را کاهش دهند و هزینه‌های زندانی کردن را کم کنند. با این حساب، ذی‌نفعان اصلی باید دولت و قوه قضائیه باشند؛ وقتی قرار است اهداف این باشد، باید قوه قضائیه و دولت از این مصوبه خوشحال و راضی باشند، درحالی‌که هر دو قوه، مخالفت رسمی خود را با این مصوبه اعلام کرده‌اند.» او همچنین اظهار کرد: «یک نکته بسیار نگران‌کننده عطف به ماسبق شدن آن است، یعنی اگر زنی ۲۰ یا ۳۰ سال پیش هم ازدواج کند، مشمول این است. چیزی مزاحم نیست برای اخذ مهرشان افزایش پیدا کرده و می‌خواهند قبل از تصویب و ابلاغ قانون آن را دریافت کنند.»

لایحه نیست. به این معنا که وقتی خلأ قانونی در کشور در رابطه با موضوعی وجود داشته و یا نیاز به بهبود و اصلاحی روندی باشد، در قالب لایحه به مجلس ارائه می‌شود که به‌طور طبیعی، برای تهیه آن ماه‌ها کار کارشناسی می‌شود. در موضوعات قضائی هم لوابح با هماهنگی دولت و قوه قضائیه کار کارشناسی برای تهیه آن انجام می‌شود.»

بهروزآذر افروز: «موضوع مهریه اصلاً لایحه نبوده و طرح خود مجلس است و(ما دولت) هم درپیشه‌ت‌ماه متوجه آن شدیم. کلیت آن این بود که در بحث محکومیت‌های مالی مرتبط با مهریه اصلاحاتی انجام شود، ولی در اصلاحات موضوع مهریه هم مطرح شد.»

او بیان کرد: «دولت از همان ابتدا با آن مخالف بود و مخالفت خود را اعلام کردیم؛ برای اینکه باور ما این است که مهریه یکی از اضلاع مهم نظام حقوقی خانواده است و نمی‌شود یک ضلع را بدون تغییر بقیه اضلاع اصلاح کرد و تغییر داد.» به‌گفته او، دولت مخالفت خود را بارها از طریق رسانه‌ها اعلام کرده و هم رسماً به معاونت پارلمانی و مجلس اعلام شده است. معاون رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده تصریح کرد: «به‌هرحال، موضوع در مجلس مطرح شد. با وجود اینکه با کمیسیون قضائی صحبت کرده بودیم و آنها هم در یک مقطعی موضوع تغییر تعداد مهریه از ۱۰ به ۱۴ سکه از دستور خارج کرده بودند، دوباره به‌عنوان یک پیشنهاد مطرح و در دست‌وکار قرار گرفت و مصوب شد.»

موضوع مهریه به کمیسیون قضائی برگشته تا ابهام آن رفع شود، دولت هم در این زمینه به دوستان کمیسیون کمک می‌کند تا بتوانیم تصمیم را اصلاح کنیم؛ چون باور ما بر این است این مصوبه خلاف قانون اساسی و اصول ۱۰، ۲۱، ۲۰ و اصل ۳ و همچنین سیاست‌های کلی نظام در حوزه خانواده است. این مصوبه موجب

«ماده ۵» جنجالی طرح مهریه حذف نشد؛ با نام «تمکین خاص» باقی ماند

مخالفت دولت با طرح مهریه

اپیام ما **طرح مجلس درباره مهریه و به‌ویژه «ماده ۵» آن با مخالفت دولت و برخی از نهاد‌های مرتبط با زنان قرار گرفته است و این گمانه‌زنی را مطرح کرده که درصورت تصویب تمامی مواد آن، دولت از ابلاغ و اجرای آن امتناع کند.**

این طرح، سقف مهریه‌ای را که می‌تواند منجر به مجازات کفبری (مانند حبس) شود از ۱۰ سکه به ۱۴ سکه تمام بهار آزادی کاهش داده است. یعنی اگر مهریه تا ۱۴ سکه باشد، درصورت عدم پرداخت، مرد مشمول مجازات کفبری خواهد شد و اگر مهریه بیش از ۱۴ سکه باشد، بخش مازاد به‌صورت کفبری قابل‌تعقیب نیست و درصورت پرداخت نشدن فرد مشمول حبس نمی‌شود. بر این اساس، اگرچه این طرح مسئولیت‌های کفبری و ضمانت اجرایی مهریه را محدود کرده، اما ضمانت‌های مدنی و مالی آن همچنان برقرار است و یک زن می‌تواند مهریه خود را درخواست کند. اما مهریه بالاتر از ۱۴ سکه دیگر مشمول مجازات کفبری نمی‌شود.

ماده جنجالی حق تمکین خاص

نکته جنجالی دیگر این قانون ماده ۵ آن و حق زن از امتناع انجام وظایف خاص در برابر شوهر تا زمان تسویه مهریه است که به‌رغم مخالفت‌های بسیار، نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جریان جلسه علنی روز چهارشنبه، ۳ دی‌ماه، تنها عنوان آن را به «تمکین خاص» تغییر دادند. براساس آن، زن می‌تواند تا زمانی که مهریه‌اش تسلیم نشده (مشروط بر اینکه مهریه حال باشد)، از تمکین خاص خودداری کند.

سه پژوهشگر با بررسی بازار پرندگان خلیج فارس تهران، آن را پوششی برای تجارت غیرقانونی حیات وحش عنوان کردند

بازار قاچاق وانقراض

محمدامین غفاری | ر.ت.ا

اپیام ما، بازارهای حیوانات خانگی شهری در ایران، به‌ویژه بازار پرندگان خلیج فارس تهران، نقش ساختاری در تداوم تجارت غیرقانونی حیات وحش دارند. ترکیب تقاضای فرهنگی، انگیزه‌های اقتصادی و خلأهای نهادی، شرایطی ایجاد کرده است که بدون مداخله مؤثر، می‌تواند به تشدید بحران تنوع‌زیستی منجر شود. «بازارهای حیوانات خانگی به‌مثابه پوششی برای تجارت غیرقانونی حیات وحش؛ مطالعه موردی بازار پرندگان خلیج فارس، تهران» عنوان پژوهشی از «محمدامین غفاری»، «الوند محمدعلی‌زادگان» و «نیما دالو» است که به‌تازگی در نشریه «Sustainability and Biodiversity Conservation» منتشر شده و تجارت غیرقانونی حیات وحش در این بازار را بررسی کرده است.

قاچاق فرارمزی ایجاد می‌کنند. عرضه به‌طور محسوس افزایش می‌یابد. پژوهشگران با ادبیات جهانی تجارت حیات وحش بارها بر این نکته تأکید کرده است که صرف تمرکز بر گونه‌های به‌شدت در معرض خطر، بدون توجه به گونه‌های فراوان‌تر اما پرتقاضا، می‌تواند به فروپاشی تدریجی جمعیت‌های محلی منجر شود. هرچه گونه‌ای کمیاب‌تر شود، ارزش اقتصادی و نمادین آن بیشتر می‌شود و همین امر چرخه بهره‌برداری را تشدید می‌کند. در چنین شرایطی، بازارهای شهری می‌توانند به‌صورت هم‌زمان هم محرک کاهش جمعیت گونه‌های بومی و هم مقصد نهایی گونه‌های غیربومی قاچاق‌شده باشند.

نگارندگان این پژوهش آورده‌اند که با وجود این زمینه نظری و شواهد پررنگه، مطالعات میدانی نظام مند درباره بازارهای باز حیوانات خانگی در ایران بسیار محدود است. اغلب پژوهش‌ها یا بر شکار غیرقانونی تمرکز داشته‌اند یا به بررسی تجارت آنلاین پرداخته‌اند. خلأ اصلی، فقدان تصویری جامع از یک بازار فیزیکی فعال است که در آن بتوان ترکیب گونه‌ای، وضعیت حفاظتی، الگوهای فضایی عرضه، نوسانات زمانی و سازوکارهای قیمت‌گذاری را به‌صورت یکپارچه تحلیل کرد. مقاله حاضر با تمرکز بر بازار پرندگان خلیج فارس تهران، در پی پاسخ به این نیاز و ارائه تحلیلی عمیق از دینامیک‌های تجارت حیات وحش در یکی از مهم‌ترین بازارهای شهری ایران است.

خلیج فارس، بازار بزرگ حیات وحش

این مطالعه براساس پایش‌های میدانی مکرر در بازار پرندگان خلیج فارس تهران انجام شده است؛ بازاری که به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین و شناخته‌شده‌ترین مراکز عرضه پرندگان و حیوانات زنده در پایتخت شناخته می‌شود. این بازار از نظر فضایی به پنج محدوده مجزا تقسیم می‌شود که هر یک کارکرد متفاوتی در عرضه گونه‌ها دارند؛ دو طبقه ساختمان اصلی، راهروی غرفه‌های دائمی، حیاط مرکزی و پارکینگ.

نگارندگان این پژوهش پایش‌ها را در هفت نوبت و در روزهای زمانی مختلف سال ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۳ انجام دادند تا تغییرات فصلی در عرضه و تقاضا ثبت شود. تمرکز اصلی بر روزهای جمعه بود؛ زیرا در این روزها تعداد فروشندگان سیار و حجم

انسان یا تبدیل شدن به گونه‌های مهاجم را دارند. خزندگان و دوزیستان کمترین سهم را به خود اختصاص دادند، اما حتی در این گروه نیز حضور گونه‌های حفاظت‌شده‌ای مانند لاکپشت مهمیزدار یونانی نشان‌دهنده نفوذ تجارت غیرقانونی به رده‌های کم‌تر دیده‌شده است.

روندکاهشی جمعیت در طبیعت

تحلیل وضعیت حفاظتی گونه‌ها تصویر نگران‌کننده‌ای ارائه می‌دهد. نگارندگان این پژوهش عنوان کرده‌اند اگرچه بیش از ۹۰ درصد گونه‌های بومی در طبقه «کمترین نگرانی» IUCN یا اتحادیه جهانی حفاظت از طبیعت قرار دارند، اما حدود یک‌سوم آنها دارای روند جمعیتی کاهشی در مقیاس جهانی هستند. این تناقض نشان می‌دهد اتکای صرف به طبقه‌بندی‌های جهانی می‌تواند خطرات محلی و منطقه‌ای را پنهان کند.

در مورد گونه‌های غیربومی، سهم قابل توجهی از گونه‌ها در طبقات نزدیک به تهدید، آسیب‌پذیر یا در معرض خطر قرار داشتند. بیش از نیمی از این گونه‌ها دارای روند جمعیتی کاهشی بودند که نشان می‌دهد تقاضای بازار تهران می‌تواند به‌طور غیرمستقیم بر جمعیت‌های طبیعی در سایر نقاط جهان اثر بگذارد.

از منظر کنوانسیون بین‌المللی تجارت گونه‌های جانوری و گیاهی وحشی در حال انقراض (CITES)، شکاف آشکاری میان گونه‌های بومی و غیربومی مشاهده شد. بیش از ۷۰ درصد گونه‌های بومی در هیچ‌یک از پیوست‌های CITES فهرست نشده‌اند، درحالی‌که اکثر گونه‌های غیربومی تحت یکی از سطوح نظارتی این کنوانسیون قرار دارند. این نبود توازن، یکی از مهم‌ترین نقاط ضعف نظام حکمرانی تجارت حیات وحش در ایران را برجسته می‌کند.

تحلیل فضایی داده‌ها نشان داد عرضه گونه‌های بومی و غیربومی به‌طور معناداری از یکدیگر تفکیک شده است. گونه‌های بومی عمدتاً در فضاهای نیمه‌باز و کم‌ترافت‌تر مانند راهروی غرفه‌ها و حیاط عرضه می‌شدند، درحالی‌که گونه‌های غیربومی بیشتر در فروشگاه‌های ثابت داخل ساختمان اصلی متمرکز بودند. این الگو می‌تواند بازتابی از تفاوت در سطح ریسک، ارزش اقتصادی و رابرهبرهای پنهان سازی فروشندگان باشد.

فهرست‌های حفاظتی ملی بازنگری شود

نتایج آزمون‌های آماری نشان داد قیمت گونه‌های غیربومی به‌طور معناداری بالاتر از گونه‌های بومی است. از نظر این پژوهشگران این تفاوت صرفاً یک اختلاف جزئی نیست، بلکه بیانگر ساختار اقتصادی متفاوت دو بخش از بازار است. گونه‌های غیربومی به‌واسطه کمیابی، جذابیت ظاهری و بار نمادین «اکزوتیک بودن»، قیمت بالاتری دارند و همین امر انگیزه قاچاق و تجارت غیرقانونی را تقویت می‌کند.

داده‌ها نشان دادند اوج عرضه گونه‌های بومی و غیربومی در زمان‌های متفاوتی از سال رخ می‌دهد. این تفاوت‌های فصلی احتمالاً بازتابی از چرخه‌های زیستی گونه‌ها، شرایط دسترسی در زیستگاه‌ها و تغییرات تقاضای بازار است و می‌تواند برای طراحی برنامه‌های نظارتی هدفمند مورد استفاده قرار گیرد.

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد بازار پرندگان خلیج فارس تهران صرفاً یک بازار محلی نیست، بلکه گره‌ای چندسطحی در شبکه‌های تجارت حیات وحش ملی و فراملی به شمار می‌رود. غلبه گونه‌های بومی از نظر تعداد، در کنار ارزش اقتصادی بالای گونه‌های غیربومی، ساختاری دوگانه ایجاد کرده است که هر دو سوی آن تهدیدهای حفاظتی جدی به‌همراه دارد. از یک‌سو، برداشت گسترده از گونه‌های بومی حتی گونه‌هایی که در سطح جهانی در خطر انقراض نیستند، می‌تواند به کاهش جمعیت‌های محلی، برهم‌خوردن تعاملات بوم‌شناختی و تضعیف تاب‌آوری اکوسیستم‌ها منجر شود. از سوی دیگر، تقاضا برای گونه‌های غیربومی و در معرض خطر، ایران را به مقصد یا گذرگاهی در تجارت جهانی این گونه‌ها تبدیل می‌کند. از منظر سیاسی، نتایج این مطالعه بر ضرورت بازنگری در فهرست‌های حفاظتی ملی، تقویت هماهنگی با چارچوب‌های بین‌المللی و افزایش ظرفیت نظارتی نهادهای مسئول تأکید دارد. نظارت‌های میدانی هدفمند در زمان‌های اوج عرضه، آموزش مأموران در شناسایی گونه‌ها و آگاه‌سازی مصرف‌کنندگان درباره پیامدهای خرید حیوانات وحشی، می‌تواند نقش مهمی در کاهش فشار بر حیات وحش ایفا کند.

افزایش

فقط ۶ سال برای نجات اصفهان باقی است

محدوده شهری اصفهان مقایسه کردیم، داده‌های یک‌ساله مربوط به سال ۲۰۲۱-۲۰۲۲ یعنی حدود ۱۴۰۰-۱۴۰۱ شمسی و داده‌های جدیدتر که همین یکی دو ماه اخیر تهیه شده و مربوط به سال گذشته یعنی ۲۰۲۳-۲۰۲۴ میلادی یا ۱۴۰۳-۱۴۰۴ شمسی است. بررسی‌ها نشان می‌دهد در این سه سال، پهنه فرورنشست به‌طور قابل توجهی در شهر اصفهان وسیع‌تر و چند برابر شده است. شمشکی با بیان اینکه نرخ بیشینه یا ماکزیم فرورنشست در شهر اصفهان از حدود هفت سانتی‌متر در سال در ۲۰۲۱-۲۰۲۲، به ۱۱ سانتی‌متر در سال در دوره اخیر رسیده است، تصریح می‌کند: «تصاویر و نقشه‌های مقایسه‌ای که در دسترس داریم، این افزایش را به‌وضوح نشان می‌دهند. به همین دلیل، نمی‌توانم گزارش‌هایی را که سازمان نقشه‌برداری یا استانداری اصفهان ارائه دادند مبنی بر کاهش فرورنشست، تأیید کنم.

او ادامه می‌دهد: «ما در سازمان زمین‌شناسی، روند سه‌ساله اخیر یعنی ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۵ را بررسی کردیم که نتایج نشان داد نه تنها نرخ فرورنشست طی این مدت در برخی نقاط افزایش یافته که مهم‌تر از همه، پهنه فرورنشست در شهر اصفهان گسترش پیدا کرده و مناطق بیشتری را درگیر کرده است. حتی در بازه یک‌ساله اخیر هم این روند افزایشی دیده می‌شود.»

فرورنشست در تبریس میراث جهانی اصفهان

شمشکی می‌افزاید: «بعضی از آثار تاریخی و باستانی مهم شهر اصفهان که در نقشه‌های قبلی سال ۱۴۰۱ به‌طور کامل از پهنه فرورنشست خارج بودند یا نرخ خیلی کمی داشتند، حالا در آخرین نقشه‌های سال گذشته، نزدیک‌تر شدند و برخی حتی درگیر فرورنشست شدند. برای مثال، فرودگاه شهیدبهبشتی

اصفهان همچنان خارج از پهنه است، اما شاهین‌شهر که در مطالعات چهار سال پیش با پهنه فرورنشستی فاصله داشت، حالا نزدیک‌تر شده و یا سی‌وسه‌پیل خیلی نزدیک به پهنه است؛ اما هنوز بیرون آن قرار دارد.»

او می‌گوید: «پهنه فرورنشست در حال حاضر به‌سمت پل خواجه، کلیساها و میدان نقش جهان گسترش پیدا کرده است و برخی از این مناطق با نرخ پایین‌تری درگیر فرورنشست شدند درحالی‌که سه-چهار سال پیش کاملاً خارج از پهنه بودند.» شمشکی تأکید می‌کند: «گزارش‌هایی که ادعا می‌کنند فرورنشست کاهش یافته، با داده‌های سازمان زمین‌شناسی همخوانی ندارد و باید دید این ادعاها براساس چه بازه زمانی و محدوده‌ای مطرح شده‌اند.

او همچنین به نقش خاک‌های ژئوتکنیکی مشکل‌ساز اشاره می‌کند و می‌گوید: «باید توجه داشت که بسیاری از مشکلات ساختمانی در اصفهان به خاک‌های سطحی مربوط است، اما فرورنشست می‌تواند این مشکلات را تشدید کند. تاکنون تفکیک دقیق بین سهم مستقیم فرورنشست و مسائل ژئوتکنیکی انجام نشده است و نیاز به مطالعات جامع‌تر وجود دارد.»

۶ سال تا مرگ آبخوان...

همچنین «علی نیک‌لهی»، رئیس بخش زلزله‌شناسی مهندسی و خطرپذیری مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی، درواکنش به ادعای کاهش نرخ فرورنشست، آن را نشانه‌ای بسیار تلخ و نگران‌کننده می‌داند و می‌گوید: «باید از مسئولان استان اصفهان پرسید که در چند سال اخیر چه اقدام مؤثری انجام شده که نرخ فرورنشست کاهش یافته باشد؟ آیا زاینده‌رود جریان دائمی پیدا کرده؟ آیا بازنگری چشمگیر افزایش یافته؟ آیا کنترلهای هوشمند روی چاه‌های مجاز کنترل شده؟ آیا انتقال آب به خارج از حوضه زاینده‌رود قطع شده؟ پاسخ همه این پرسش‌ها منفی است.»

اخبار

۲۰۲۵ در میان گرم‌ترین سال‌های ثبت‌شده در جهان

طبق اعلام سازمان جهانی هواشناسی (WMO) و سرویس تغییرات اقلیمی «کوپرنیک»، سال ۲۰۲۵ به‌رغم تغییر به‌سمت شرایط خنثی یا ضعیف لانینا که معمولاً به کاهش دمای جهانی منجر می‌شود، در میان گرم‌ترین سال‌های ثبت‌شده در سطح جهان قرار گرفت.

دمای جهانی در سال ۲۰۲۵ میلادی پس از سال رکورددار ۲۰۲۴ در رتبه دوم یا سوم گرم‌ترین دماهای ثبت‌شده قرار گرفت که نشان‌دهنده قدرت رویه‌رشد گرمایش ناشی از فعالیت‌های انسانی ناشی از انتشار گازهای گلخانه‌ای است. دانشمندان می‌گویند چرخه‌های خنک‌کننده طبیعی، دیگر برای جبران افزایش دمای پایه کافی نیستند و بسیاری از مناطق در طول سال، سطح گرمای بی‌سابقه یا نزدیک به بی‌سابقه را ثبت می‌کنند.

سازمان جهانی هواشناسی اعلام کرد آخرین چشم‌انداز اقلیمی جهانی آن نشان می‌دهد دما در پنج سال آینده احتمالاً در سطح بی‌سابقه یا نزدیک به آن باقی خواهد ماند.

طبق یافته‌های بسیاری از مطالعات و نبردهای علمی، اثرات تغییر اقلیم یکی از بزرگ‌ترین تهدیدات پیش روی بشر امروز محسوب می‌شود.

به‌گزارش آژانس، گرمای شدید تابستان در سال ۲۰۲۵ باعث تأثیرات گسترده بر سلامت و ثبت رکورد دما در مناطق مختلف شد و ژوئیه امسال نیز به‌عنوان سومین ژوئیه رکورددار گرما در جهان رتبه‌بندی شد.

چهارمین سال گرم اروپا

اروپا همچنین چهارمین تابستان گرم خود را ثبت کرد که گرمای شدید در مناطق غربی و جنوبی متمرکز بود. دمای سطح زمین در شمال‌شرقی اسپانیا، جنوب‌غربی فرانسه، بالکان و بخش‌هایی از فنوسکاندیا به‌طور قابل توجهی بالاتر از حد متوسط بود و ناهنجاری‌ها در برخی مناطق به ۶ درجه سانتی‌گراد رسید.

همچنین داده‌های مؤسسه هواشناسی سلطنتی هلند نشان داد این کشور دومین و بالاترین دمای ژوئن خود را از سال ۱۹۰۱ تجربه کرد.

سازمان هواشناسی دولتی اسپانیا نیز اعلام کرد این کشور در ماه اوت شدیدترین موج گرمای ثبت‌شده خود را تجربه کرد.

اسکاندیناوی شامل فنلاند، دانمارک، سوئد و نورژ در ماه ژوئیه شاهد موج‌های گرمای طولانی‌مدتی بودند، به‌طوری‌که دمای هوا در سراسر منطقه بسیار بالاتر از میانگین فصلی بود.

مطالعه‌ای توسط محققان کالج امپریال لندن و دانشکده بهداشت و پزشکی گومسبری لندن، حدود ۲۴ هزار و ۴۰۰ مرگ و میر مرتبط با گرما را در ۸۵۴ شهر اروپایی بین ژوئن و اوت تخمین زده است. حدود ۶۸ درصد از این مرگ‌ومیرها به تغییر اقلیم نسبت داده شده است.

در همین حال، ایتالیا با چهار هزار و ۵۹۲ مورد، بیشترین تعداد مرگ‌ومیر ناشی از تغییر اقلیم را ثبت کرد و پس از آن، اسپانیا با دو هزار و ۸۴۱ مورد، آلمان با یک هزار و ۴۷۷ مورد، فرانسه با یک هزار و ۴۴۴ مورد و بریتانیا با یک هزار و ۱۴۷ مورد، قرار گرفتند. شدیدترین تأثیرات در سطح شهر درم و پس از آن، پاریس و مادرید ثبت شد.

محققان گفتند جمعیت مسن آسیب‌پذیرتر و حدود ۸۵ درصد از قربانیان، ۶۵ سال یا بیشتر سن دارند و افزودند مرگ‌ومیر ناشی از گرما اغلب کمتر از میزان واقعی گزارش می‌شود.

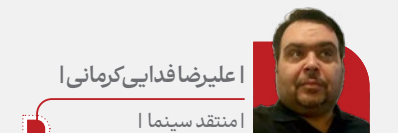
تأثیر گرمای ۲۰۲۵ بر آسیا

گرمای شدید در سال ۲۰۲۵ بخش‌های بزرگی از آسیا را تحت تأثیر قرار داد. آژانس هواشناسی ژاپن اعلام کرد این کشور یکی از گرم‌ترین ژوئن‌های خود را از زمان شروع ثبت داده‌ها در سال ۱۸۹۸ ثبت کرده است، به‌طوری‌که گرمای طولانی‌مدت منجر به افزایش موارد گرم‌زدگی و مرگ‌ومیر به‌ویژه در میان سالمندان شده است.

کره جنوبی در اواخر ژوئن، میانگین دمای روزانه بی‌سابقه‌ای را گزارش کرد که بالاترین میزان از سال ۱۹۰۴ است.

هند در بجه‌جبه گرمای طولانی‌مدت، در دهلی نو هشداری قرمز صادر کرد درحالی‌که پاکستان شاهد افزایش دما به حدود ۵ درجه سانتی‌گراد در بخش‌هایی از ایالت «پنجاب» بود. ایسنا

«توتورو»: آرامشگر خاموشی که از دل جنگل‌های اساطیری ژاپن برمی‌خیزد

امیر فرزاد فیضی

«توتورو» یکی از مهم‌ترین شخصیت‌های انیمه جهان است. موجودی غول‌پیکر اما مهربان که در نگاه اول شبیه ترکیبی از گربه، جغد و یک روح جنگلی است؛ شخصیتی که «هایائو میازاکی» در فیلم «همسایه‌ام توتورو» خلق کرد و بدون آنکه کلمه‌ای حرف بزند، به یکی از ماندگارترین چهره‌های تاریخ انیمیشن تبدیل شد. توتورو نه قهرمان کلاسیک است و نه شخصیت طنز؛ او بیشتر شبیه یک حضور آرام، بی‌صدا و اسرارآمیز طبیعت است. همین ویژگی باعث می‌شود هر تحلیلی درباره او از توضیح ساده «یک شخصیت دوست‌داشتنی» فراتر رود و به بررسی ساخت‌های فرهنگی، اسطوره‌ای و روانشناختی او برسد.

هیچ شخصیت انیمیشنی مانند توتورو با سکوت خود جهان را تسخیر نکرده است. او نه نبردی می‌کند و نه دامی را هدایت می‌کند؛ اما همین فقدان هیاهو، مهم‌ترین نقطه قوت اوست. برای مخاطبی که او را نمی‌شناسد، اولین مواجهه بیشتر شبیه مواجهه با یک نماد است تا یک کاراکتر داستانی نمادی از آرامش، خیال و پیوند بی‌واسطه با طبیعت. توتورو از همان لحظه نخست به‌عنوان یک «نیروی آرام زندگی» معرفی می‌شود.

در عمق شخصیت توتورو، پیوندی آشکار با باورهای شینتوی دیده می‌شود. در این بینش ژاپنی، طبیعت زنده است و در دل هر کوه، درخت یا رودخانه نیرویی روح‌مانند حضور دارد. توتورو بازتاب همین نیروهاست؛ یک «کامی» جنگلی که درهیتی ساده و قابل لمس ظاهر شده، اما همچنان رازآلودی و تقدس خود را حفظ کرده است.

برای کودکان، توتورو دوستی است که جای خالی مادری را پدر را در لحظه‌های ترس و تنهایی پر می‌کند؛ پناهگاهی نرم و بزرگ که کنارشان می‌نشیند و با سکوتش امنیت می‌بخشد. اما برای بزرگسالان، او بیشتر نماد «کودکی از دست‌رفته» است؛ یادآور زمانی که دنیا ساده‌تر بود و طبیعت نزدیک‌تر این دوگانگی، شخصیت توتورو را از سطح یک کاراکتر انیمیشنی بالا می‌برد و به مرتبه یک نماد فرهنگی جهانی می‌رساند.

در قیاس با شخصیت‌های مشهور انیمیشن غربی، توتورو یک استثناست. او نه مثل میکی‌ماوس پرهیاهوست و نه مانند شخصیت‌های دیزنی به طنز و دیالوگ تکیه دارد. سکوت، جوهره اوست. همین سکوت است که به توتورو کیفیتی شاعرانه می‌دهد؛ کیفیتی که با تماشا هر صحنه از حضور او، ما را در دل یک تجربه مراقبه‌وار قرار می‌دهد. میازاکی عاملانه از هرگونه رفتار اغراق‌آمیز دوری کرده تا توتورو همان نیروی آرامش‌بخش طبیعت باقی بماند.

به همین دلیل است که پس از سال‌ها، توتورو به لوگوی رسمی «استودیو جیبلی» تبدیل شد؛ گویی او نماینده دنیای فکری و زیبایی‌شناختی میازاکی است؛ احترام به طبیعت، ستایش سکوت و پذیرش تخیل به‌عنوان بخشی جدانشدنی از زندگی. در ساحت تحلیل زیبایی‌شناختی، توتورو به‌طرز شگفت‌انگیزی «ایستا» طراحی شده است. او حرکت‌های عظیم ندارد، اما هر حرکت کوچک او معنا می‌آفریند؛ پلک‌زدن، نشستن زیر باران، نفس‌کشیدن آرام. این مینی‌الیسم بصری باعث شده است مخاطب بیشتر بر حس حضور او تمرکز کند تا کنش‌هایش. چنین حضوری یادآور شخصیت‌هایی در اسطوره‌هاست که با کمترین عمل، بیشترین تأثیر را می‌گذارند.

از منظر روانشناسی، توتورو کارکردی درمانی نیز پیدا کرده است. مخاطبان بسیاری او را «فضای امن» می‌دانند؛ حسی که با نگاه، صدا و حرکت نکردن او ساخته می‌شود. او نماینده همان لحظه توقف در زندگی شلوغ ماست؛ لحظه‌ای که در آن می‌توان دوباره نفس کشید، آرام شد و به چیزهای ساده و صادقانه برگشت. توتورو فقط شخصیت یک فیلم نیست؛ روایتی که جهان‌بینی است. جهان‌بینی‌ای که می‌گوید آرامش در سکوت است، معنا در طبیعت است و خیال در کوچک‌ترین لحظه‌ها جریان دارد. او پلی است میان انسان و طبیعت، میان بزرگسالی و کودکی، میان هیاهوی جهان و خلوت درون. توتورو به‌ما یادآوری می‌کند حتی در پیچیده‌ترین روزهای زندگی، هنوز می‌توان جایی برای سادگی، آرامش و رؤیا پیدا کرد؛ اگر فقط کمی آهسته‌تر نگاه کنیم.

صفحه آرایی: علی اکبرزاده، آتنا شریف‌زاده
بازاریابی و تبلیغات: محمد زز
اداری: ندا صفاریان، فاطمه اقاملابی
الهام سرگزی، شیوا کرمی

رتبه روزنامه پیام ما: ۲

نظرات نویسندگان دیدگاه شخصی آنان بوده و لزوما دیدگاه روزنامه نیست.

آیین‌نامه اخلاق حرفه‌ای پیام‌ما: www.payamema.ir/akhlagh

آگهی استان‌ها: عرفانه بهرام‌زاده ۰۹۰۵۲۱۲۵۵۹
 آگهی‌های تهران: لیلی میرافضل ۰۹۳۹۴۳۷۴۶۰

ایمیل سازمان آگهی‌ها: payamema.adv@gmail.com
 ایمیل تحریریه: Khabar.payamema@gmail.com

تلفن: ۰۲۱-۲۸۴۱۹۱۰ / تلفن: ۰۳۴-۳۲۴۴۸۰۸۶

تلفن: ۰۲۱-۲۸۴۱۹۱۰ / تلفن: ۰۳۴-۳۲۴۴۸۰۸۶

تلفن: ۰۲۱-۲۸۴۱۹۱۰ / تلفن: ۰۳۴-۳۲۴۴۸۰۸۶

یک کتاب منتشر شد و حالا چراغ راه افرادی است که می‌خواهند درباره مونوگرافی یک روستا کار کنند. «به گفته او، صفی‌نژاد کارش را از جامعه‌شناسی روستایی بنه‌ها شروع کرد، سرخ طالب‌آباد رفت، در مسیر مطالعاتش به ایلات و عشایر رسید و در نهایت به موضوع قنات‌ها پرداخت: «کار بسیار سترگی که در حوزه قنات‌ها انجام داد، شناسایی چند مورد بود که در کتابی منتشر کرد؛ یکی «قنات دوطبقه» و دیگری «عروسی قنات».

کلهر درباره این دو مورد به «پیام ما» توضیح می‌دهد: «قنات دوطبقه قناتی است که میله‌های یکسانی دارد، اما در دو مجرا به موازات یکدیگر امتداد داده می‌شود.

در مکان‌هایی که منابع آب‌های زیرزمینی مناسب بود، صفی‌نژاد به‌جای اینکه دو قنات در کنار هم سازند، یک قنات می‌کنند، اما مجراها به‌صورت دوقلو روی یکدیگر قرار گرفته شده بود. عروسی قنات هم به این شکل است که در جامعه روستایی برای پدیده‌ها جنسیت قائل‌اند. از نظر آنها قنات مرد است و در سال‌های کم‌آبی می‌گفتند باید برای قنات زن بگیریم. صفی‌نژاد از دیدگاه جامعه‌شناسی هم روی این موضوع کار کرد.

به‌گفته این پژوهشگر روستایی، او به موضوع روابط بین افراد در مسیر حفر قنات‌ها هم پرداخته که از نظر جامعه‌شناسی اهمیت دارد: «یعنی به قنات صرفاً به‌عنوان یک منبع آب‌ده نگاه نکرده و این یکی از دلایلی است که به او پدر علم نوین قنات می‌گویند. در واقع، او بیشتر به ابزارها و روابط و گروه‌های متعدد افرادی که با قنات درگیر بودند، پرداخته است.»

به‌اعتقاد کلهر، مهم‌ترین کاری که صفی‌نژاد انجام داد، ابداع نظریه «خطوط همباران» بود: «او خطوط همباران را برای اولین بار مطرح کرد و گفت در نقاطی که میزان بارش آسمانی یکسان است و آن‌جاکه مسئله کشاورزی ایران آب است، سبب می‌شود خطوط همباران واحدهای زراعی به‌نام بنه ایجاد کنند. او بنه‌ها را به جامعه علمی ایران معرفی و روی این موضوع کار کرد.»

کلهر می‌گوید این انسان‌شناس و جغرافی‌دان مطالعاتش را از یک واحد کوچک جامعه ایران، یعنی ده، شروع کرد و آن را به کل ایران رساند.

علامه بود

از دیدگاه «وحید کلهر»، پژوهشگر جامعه روستایی، «جواد صفی‌نژاد» یک علامه بود و در همه زمینه‌ها کار کرد: «ابتدای کارش را از ده و روستا شروع کرد و مونوگرافی طالب‌آباد شهری را انجام داد. کاری که تاکنون با این جامعیت انجام نشده است. طالب‌آباد روستایی در نزدیکی شهرری بود و صفی‌نژاد براساس مطالعاتی که درباره واحدهای تولید سنتی زراعی داشت با آنجا آشنا شد. آن زمان رسم بود افراد فعال در حوزه جامعه‌شناسی، درباره روستاها کار کنند؛ مانند جلال احمد. اما اقداماتی که صفی‌نژاد در طالب‌آباد و در طول بیش از پنج سال انجام داد، در

به‌سوی شناخت زندگی ایلی سوق داد. در سال ۱۳۳۲ وارد دانشگاه تهران شد و تاریخ و جغرافیا خواند؛ رشته‌ای که بعدها آن را با انسان‌شناسی گره زد. در میانه دهه ۴۰، با همراهی «نادر افشار نادری»، بخش مستقل مطالعات و تحقیقات عشایری را پایه‌گذاری کرد که نقطه عطفی در پژوهش‌های عشایری ایران به شمار می‌آید.

در کنار انسان، آب دغدغه همیشگی او بود. قنات، این سازه کهن و خاموش، با پژوهش‌های صفی‌نژاد دوباره به زبان علم سخن گفت. چنان‌که او را «پدر کاربیز ایران» نامیدند. کتاب «کاربیز در ایران و شیوه‌های سنتی بهره‌گیری از آن» سندی از پیوند تمدن ایرانی با آب بود؛ اثری که جایزه نخست جشنواره بین‌المللی فارابی و عنوان کتاب سال ایران را برایش به‌همراه آورد.

او همچنین کاشف و معرفی‌کننده شیوه سنتی کشاورزی «بُنه» بود و ده‌ها پژوهش میدانی را در مناطق مختلف کشور به انجام رساند؛ از بررسی سبزی‌کاری در شهرری تا مطالعه پیشینه جغرافیایی و تاریخی شمال خراسان. صفی‌نژاد باور داشت برای فهم ایران، باید آن را دید، لمس کرد و در میان مردمانش زیست. از او کتاب‌ها و نوشته‌هایی به‌جا مانده که هرکدام بخشی از تاریخ جغرافیا و مردم‌شناسی ایران را روایت می‌کنند؛ آثاری چون «مبانی جغرافیای انسانی»، «نظام سنتی آبیاری در نائین» و «پیشگامان جغرافیا در قلمرو اسلام». امروز با رفتن او یکی از اروایان خاموش ایران خاموش شده؛ اما روایت‌هایش همچون آب قنات، همچنان در زیر پوست این سرزمین جریان دارد.

می‌آمدند. همین نگاه بود که او را به یکی از چهره‌های ماندگار مردم‌شناسی عشایری بدل کرد. نهم شهریور ۱۳۰۸ در شهرری به دنیا آمد؛ شهری که بعدها موضوع برخی از پژوهش‌هایش شد. ریشه‌های خانوادگی‌اش به لرهای بختیاری بازمی‌گشت و شاید همین پیوند ناخوشه، او را

خزارش

فرزند خالق «همسایه‌ها» در نود و چهارمین سالروز تولد پدرش می‌گوید:

خانه «احمد محمود» را برای فروش می‌گذارم

دهه ۵۰ شمسی خریداری و در دهه ۷۰ بازسازی شده، محل زندگی احمد محمود و شکل‌گیری بخش مهمی از آثار او بوده است. طبقه پایین این ساختمان، دفتر کار نویسنده فقید است؛ فضایی که «بابک اعطا»، فرزند احمد محمود، با وجود دشواری‌ها تلاش کرده آن را به همان شکل سابق حفظ کند. او همچنان در این خانه زندگی می‌کند و

پرتره | درباره «جواد صفی‌نژاد»، انسان‌شناس و جغرافی‌دان که در ۹۶ سالگی از دنیا رفت

پدري برای کاريزها

ایپام ما «جواد صفی‌نژاد»، انسان‌شناس و جغرافی‌دان و استاد بازنشسته گروه انسان‌شناسی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، دوم دی‌ماه و در ۹۶ سالگی درگذشت. او سال‌ها در حوزه اقوام و عشایر ایران پژوهش کرد و به‌عنوان یکی از چهره‌های شناخته‌شده مطالعات قنات در ایران شناخته می‌شد؛ چنانکه با عنوان «پدر علم نوین قنات» شناخته می‌شود.

جواد صفی‌نژاد استاد بازنشسته انسان‌شناسی دانشگاه تهران بود، اما نامش فراتر از دیوارهای دانشگاه شناخته می‌شد. او سال‌ها وقت خود را صرف شناخت اقوام و عشایر ایران کرد؛ از لرهای بختیاری تا ایلی قشقایی. در روایت‌های او، عشایر فقط موضوع تحقیق نبودند، بلکه بخشی از حافظه زنده ایران به شمار

خزارش

فرزند خالق «همسایه‌ها» در نود و چهارمین سالروز تولد پدرش می‌گوید:

خانه «احمد محمود» را برای فروش می‌گذارم

دهه ۵۰ شمسی خریداری و در دهه ۷۰ بازسازی شده، محل زندگی احمد محمود و شکل‌گیری بخش مهمی از آثار او بوده است. طبقه پایین این ساختمان، دفتر کار نویسنده فقید است؛ فضایی که «بابک اعطا»، فرزند احمد محمود، با وجود دشواری‌ها تلاش کرده آن را به همان شکل سابق حفظ کند. او همچنان در این خانه زندگی می‌کند و

گردشگری

محبوب‌ترین شهرها برای سفر کدام‌اند؟

براساس تازه‌ترین گزارش مؤسسه بین‌المللی «ForwardKeys»، که در حوزه تحلیل داده‌های سفر و گردشگری فعالیت می‌کند، نقشه گردشگری جهان در سال ۲۰۲۵؛ شاهد تثبیت جایگاه برخی شهرهای بزرگ و درعین‌حال جهش چشمگیر مقاصدی نوظهور بوده است.

این تحلیل نشان می‌دهد شهرهای لندن، توکیو و پاریس به‌ترتیب در رتبه‌های اول تا سوم محبوب‌ترین مقاصد گردشگری جهان قرار گرفته‌اند و همچنان انتخاب نخست میلیون‌ها گردشگر بین‌المللی محسوب می‌شوند.

در ادامه این فهرست، شهرهای بانکوک در تایلند، دبی در امارات، بارسلون و پالما میورکا در اسپانیا، اوساکا در ژاپن، کانکون در مکزیک و آنتالیا در ترکیه، رتبه‌های چهارم تا دهم را به خود اختصاص داده‌اند که نشان‌دهنده تنوع جغرافیایی و جذابیت‌های متفاوت این مقاصد است.

از نظر رشد سالانه جذب گردشگر، دو شهر مادرید و آلیکانته در اسپانیا با ثبت رشد ۱۰ درصدی، بیشترین افزایش را در یک سال گذشته تجربه کرده‌اند. پس از آن، پونتاکانا در جمهوری

شرکت گهرپارک سیرجان
 (سهامی خاص)
 شماره ثبت ۵۵۰۶

شماره ۰۲۳۴/۱۴۰۴/ع

شرکت گهرپارک سیرجان (سهامی خاص) در نظر دارد "انتخاب پیمانکاران تیر و بازه وقت و موردی در دهکده بزرگ گردشگری گهرپارک سیرجان" را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به شرکت‌کنندگان واجد شرایط واگذار نماید. از این رو کلیه متقاضیان اسناد مناقصه از طریق سایت رسمی شرکت گهرپارک به آدرس www.goharpark.ir بخش مزایده ها و مناقصات اقدام نمایند.

۱- شرکت دررد و قبول کلیه پیشنهادات بدون هرگونه مسئولیت و جبران خسارت ادعایی مختار است.
 ۲- سپرده شرکت در مناقصه: ۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال (پنج میلیارد ریال) به صورت چک صیادی ثبت شده معتبر در وجه شرکت گهر پارک سیرجان.
 ۳- آخرین مهلت تسلیم پیشنهادات: ساعت ۱۲ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۰۷ بوده و هزینه درج آگهی بر عهده برنده مناقصه می‌باشد.
 ۴- کلیه مشخصات لازم در اسناد مناقصه ذکر گردیده و پاکات فاقد مهر و لاک باز نمی شوند.
 ۵- محل تحویل اسناد: سیرجان کیلومتر ۲۰ جاده محور سیرجان- شیراز، واحد حقوقی و امور قرارداد های دهکده گردشگری گهرپارک آقای شهرآبادی ضمناً میتوانبد جهت هماهنگی یا اطلاعات بیشتر با شماره ۰۹۱۳۶۲۹۵۵۲. آقای حکیمی پور روزانه از ساعت ۱۴ تا ۱۹ تماس حاصل فرمایید.

گردشگری

محبوب‌ترین شهرها برای سفر کدام‌اند؟

براساس تازه‌ترین گزارش مؤسسه بین‌المللی «ForwardKeys»، که در حوزه تحلیل داده‌های سفر و گردشگری فعالیت می‌کند، نقشه گردشگری جهان در سال ۲۰۲۵؛ شاهد تثبیت جایگاه برخی شهرهای بزرگ و درعین‌حال جهش چشمگیر مقاصدی نوظهور بوده است.

این تحلیل نشان می‌دهد شهرهای لندن، توکیو و پاریس به‌ترتیب در رتبه‌های اول تا سوم محبوب‌ترین مقاصد گردشگری جهان قرار گرفته‌اند و همچنان انتخاب نخست میلیون‌ها گردشگر بین‌المللی محسوب می‌شوند.

در ادامه این فهرست، شهرهای بانکوک در تایلند، دبی در امارات، بارسلون و پالما میورکا در اسپانیا، اوساکا در ژاپن، کانکون در مکزیک و آنتالیا در ترکیه، رتبه‌های چهارم تا دهم را به خود اختصاص داده‌اند که نشان‌دهنده تنوع جغرافیایی و جذابیت‌های متفاوت این مقاصد است.

از نظر رشد سالانه جذب گردشگر، دو شهر مادرید و آلیکانته در اسپانیا با ثبت رشد ۱۰ درصدی، بیشترین افزایش را در یک سال گذشته تجربه کرده‌اند. پس از آن، پونتاکانا در جمهوری

شرکت گهرپارک سیرجان
 (سهامی خاص)
 شماره ثبت ۵۵۰۶

شماره ۰۲۳۴/۱۴۰۴/ع

شرکت گهر پارک سیرجان (سهامی خاص) در نظر دارد "انتخاب پیمانکار ساخت و نصب ساب فریم هتل ۴ ستاره در دهکده بزرگ گردشگری گهرپارک سیرجان" را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به شرکت‌کنندگان واجد شرایط واگذار نماید. از این رو کلیه متقاضیان می توانند جهت دریافت اسناد مناقصه از طریق سایت رسمی شرکت گهرپارک به آدرس www.goharpark.ir بخش مزایده ها و مناقصات اقدام نمایند.

۱- شرکت دررد و قبول کلیه پیشنهادات بدون هرگونه مسئولیت و جبران خسارت ادعایی مختار است.
 ۲- سپرده شرکت در مناقصه: ۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال (پنج میلیارد ریال) به صورت چک صیادی ثبت شده بانکی دروجه شرکت گهر پارک سیرجان.
 ۳- آخرین مهلت تسلیم پیشنهادات: ساعت ۱۲ روزیکشنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۱۴ بوده و هزینه درج آگهی بر عهده برنده مناقصه می‌باشد.
 ۴- کلیه مشخصات لازم در اسناد مناقصه ذکر گردیده و پاکات فاقد مهر و لاک باز نمی شوند.
 ۵- محل تحویل اسناد: سیرجان کیلومتر۲۰ جاده محور سیرجان- شیراز، واحد حقوقی و امور قرارداد های دهکده گردشگری گهرپارک آقای شهرآبادی ضمناً میتوانبد جهت هماهنگی یا اطلاعات بیشتر با شماره ۰۹۱۵۰۵۹۸۰۱. آقای حسینی روزانه از ساعت ۱۴ تا ۱۹ تماس حاصل فرمایید.

گردشگری

محبوب‌ترین شهرها برای سفر کدام‌اند؟

براساس تازه‌ترین گزارش مؤسسه بین‌المللی «ForwardKeys»، که در حوزه تحلیل داده‌های سفر و گردشگری فعالیت می‌کند، نقشه گردشگری جهان در سال ۲۰۲۵؛ شاهد تثبیت جایگاه برخی شهرهای بزرگ و درعین‌حال جهش چشمگیر مقاصدی نوظهور بوده است.

این تحلیل نشان می‌دهد شهرهای لندن، توکیو و پاریس به‌ترتیب در رتبه‌های اول تا سوم محبوب‌ترین مقاصد گردشگری جهان قرار گرفته‌اند و همچنان انتخاب نخست میلیون‌ها گردشگر بین‌المللی محسوب می‌شوند.

در ادامه این فهرست، شهرهای بانکوک در تایلند، دبی در امارات، بارسلون و پالما میورکا در اسپانیا، اوساکا در ژاپن، کانکون در مکزیک و آنتالیا در ترکیه، رتبه‌های چهارم تا دهم را به خود اختصاص داده‌اند که نشان‌دهنده تنوع جغرافیایی و جذابیت‌های متفاوت این مقاصد است.

از نظر رشد سالانه جذب گردشگر، دو شهر مادرید و آلیکانته در اسپانیا با ثبت رشد ۱۰ درصدی، بیشترین افزایش را در یک سال گذشته تجربه کرده‌اند. پس از آن، پونتاکانا در جمهوری

شرکت گهرپارک سیرجان
 (سهامی خاص)
 شماره ثبت ۵۵۰۶

شماره ۰۲۳۴/۱۴۰۴/ع

شرکت گهر پارک سیرجان (سهامی خاص) در نظر دارد "انتخاب پیمانکار ساخت و نصب ساب فریم هتل ۴ ستاره در دهکده بزرگ گردشگری گهرپارک سیرجان" را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به شرکت‌کنندگان واجد شرایط واگذار نماید. از این رو کلیه متقاضیان می توانند جهت دریافت اسناد مناقصه از طریق سایت رسمی شرکت گهرپارک به آدرس www.goharpark.ir بخش مزایده ها و مناقصات اقدام نمایند.

۱- شرکت دررد و قبول کلیه پیشنهادات بدون هرگونه مسئولیت و جبران خسارت ادعایی مختار است.
 ۲- سپرده شرکت در مناقصه: ۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال (پنج میلیارد ریال) به صورت چک صیادی ثبت شده بانکی دروجه شرکت گهر پارک سیرجان.
 ۳- آخرین مهلت تسلیم پیشنهادات: ساعت ۱۲ روزیکشنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۱۴ بوده و هزینه درج آگهی بر عهده برنده مناقصه می‌باشد.
 ۴- کلیه مشخصات لازم در اسناد مناقصه ذکر گردیده و پاکات فاقد مهر و لاک باز نمی شوند.
 ۵- محل تحویل اسناد: سیرجان کیلومتر۲۰ جاده محور سیرجان- شیراز، واحد حقوقی و امور قرارداد های دهکده گردشگری گهرپارک آقای شهرآبادی ضمناً میتوانبد جهت هماهنگی یا اطلاعات بیشتر با شماره ۰۹۱۵۰۵۹۸۰۱. آقای حسینی روزانه از ساعت ۱۴ تا ۱۹ تماس حاصل فرمایید.